

VIRTUÁLANJUOVAHAT – INFO & GEAVAHANRÁVVAGAT

Virtuálanjuovahat lea POROPEDA-fidnus bavttaduvvón 3D-oahppanbiras, man geavaheapmái dárbašat dihtora ja virtuálalásaid. Virtuálanjuovahaga mihttomearrin lea dahkat dorvvolaš ja resursaid seasti njuovahathárjehallama vejolažan. VR-spealus spealli sáhttá hárjehallat njuovvama sierra proseassaid virtuálastivraniid vehkiin vuorrováikkuhusas birrasiin. Loga lasi fidnu birra ja gávnna eará fidnus bavttaduvvón materiálaid: <https://www.virtuaaliteurastamo.fi/>

Elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

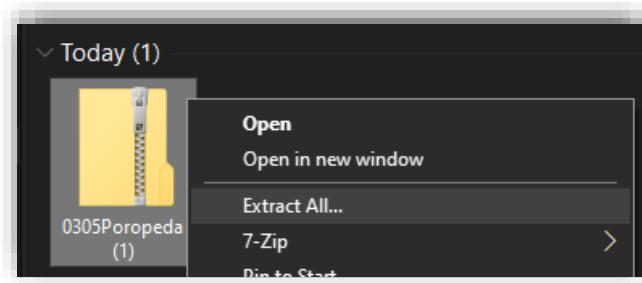
GOS MUN OAČČUN VR-SPEALU? MAID MUN DÁRBBAŠAN DAN VÁRÁS?

VR-njuovahaga luđenliŋka fidne válđimiin oktavuođa [karoliina.majuri@lapinamk.fi](mailto:kariolina.majuri@lapinamk.fi). Go don leat fidnen luđenliŋka, sihkkarastte, ahte **dus leat geavahusas unnimusát dát:**

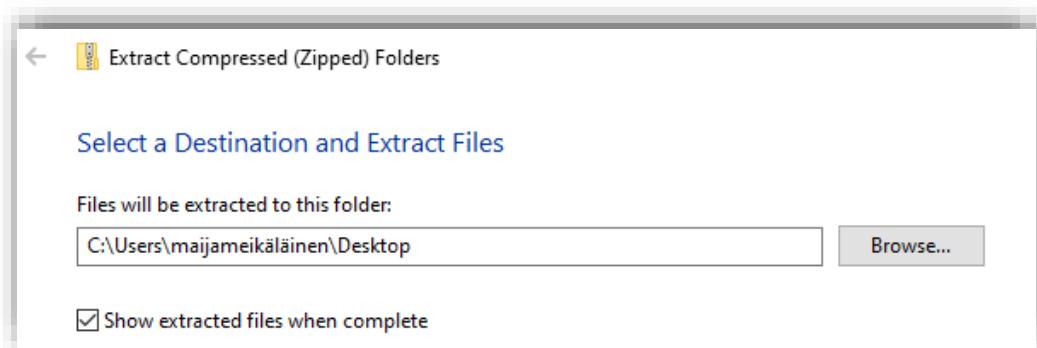
- Dihtor, mas lea **unnimustá** Nvidia GTX 1080 dahje RTX 2070 dahje AMD RX 5700 šearbmastivran, intel Core i5 dahje AMD Ryzen 5 prosessora, ja 16 GB muittu.
- Virtuálalásat ja dáidda gullevaš geavahanprogrammat, main čuovvovačcat heivejit:
 - o Oculus Rift / Oculus Rift S
 - o Oculus Quest / Oculus Quest 2
 - o Valve Index VR Kit

STELLEN

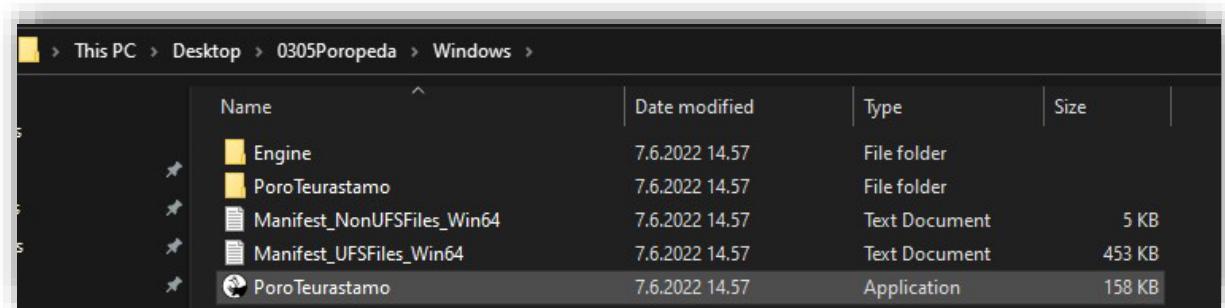
Ovdal go geavahat Virtuálanjuovahaga, don galggat stellet dihtorasat virtuálalásaid čuovvumiin lásaid mielde boahtán **iežas stellenrávvagiid**. Go leat lihkostuvvan stellet virtuálalásaid ja stivraniid dihtorii, sáhtát rahpat du fidnen Virtuálanjuovahat-luđenliŋka. **Bargga ná:**

1. Fiila gávdno du dihtora “Downloads/Lataukset” -máhpas. Coalkal .zip-fiilla sáhpána olgeš boaluin, ja vállje “Extract All../Pura kaikki..”.

2. Vállje máhpa, gosa háliidat stellet Virtuálanjuovahaga. Sáhtát ovdamearkka dihte dahkat ođđa máhpa iežat válljen sadjái, ja burgit fiilla dohko.

3. Go fiila lea burgejuvpon, raba máhpa, masa burget dan. Dubbalcoalkal máhpas leahkki “Windows”-máhpa, man maŋŋá galggašit oaidnit **“PoroTeurastamo” - Sovellus (Application)**. Virtuálanjuovahat doaibmagohtá go dubbacoalkalat dan applikašuvnna, ja dat galggašii oidnot njuolgga du stelen virtuálalásain.

VIRTUÁLASPEALU GEAVAHANRÁVVAGAT

Dál go speallu lea vuolgán johtui, virtuálalaš njuovahat galggašii oidnot du lásain go bijat daid oaivái ja válldát stivraniid gihtii.

Geahčut dalle stivraniid vuodđogeavaheami. **Ále bala boaluid deaddimis – don it sahte cuvket spealu!** ● Geahčal roahkkadit buot boaluid vai oahpat mo dat doibmet.

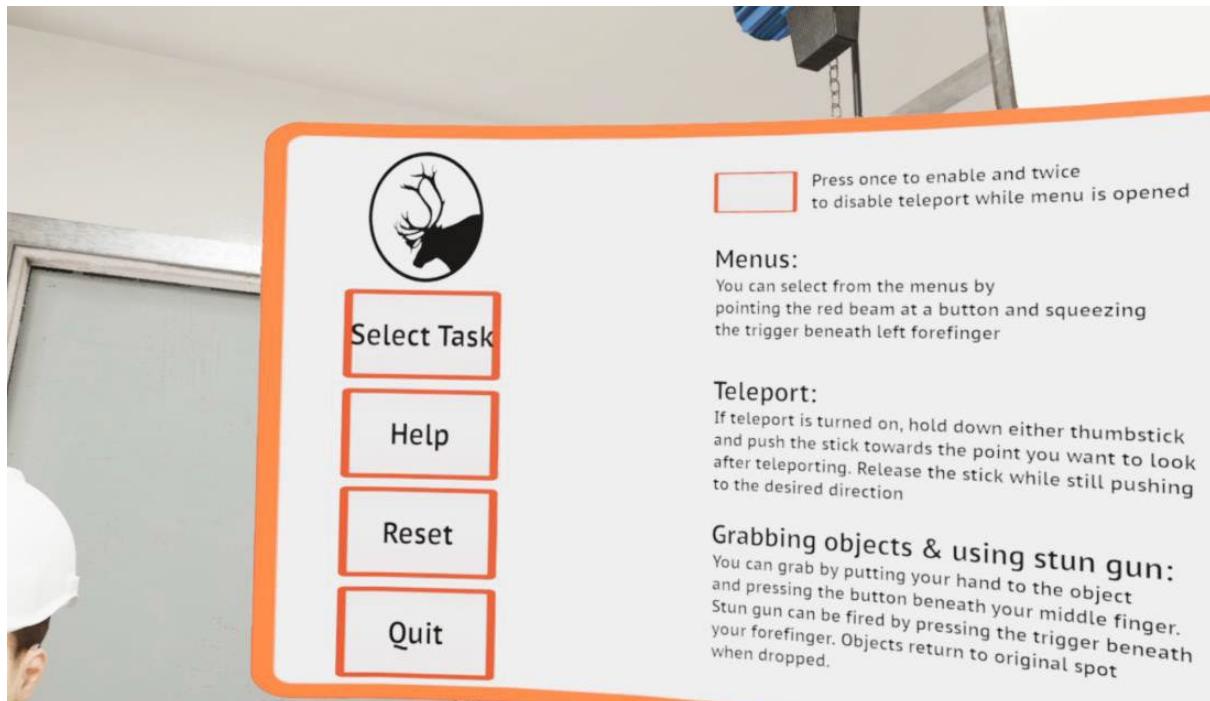
Olgeš stivrana B-boaluin aktiverejuvvo olgeš giehtaruohtasa ala MENU.

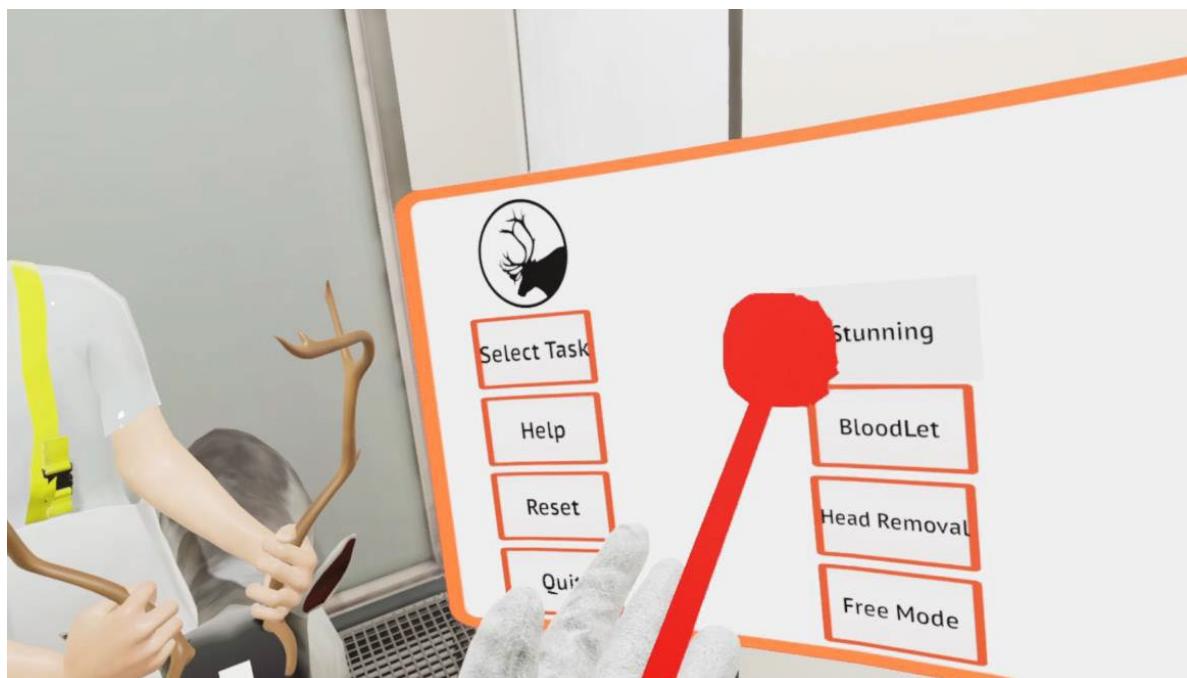
Dohppe objeavttain gitta coalkálemiin strivraniid triggera/báhcahaga. Go deattát báhcahaga oððasit, sáhtát báhčit heakkahuhtinvearjuun heakkahuhtinsadjái. Muhtin stivraniin leat sierra bajit ja vuolit báhcahagat.

Gurutbeale stivrana báhcahagain sáhtát návigeret MENUs. Lokte stivrana ovdii ja čujut stivraniin MENUa, ja deatte báhcahaga gitta bodnái vai aktiveret válljemiid.

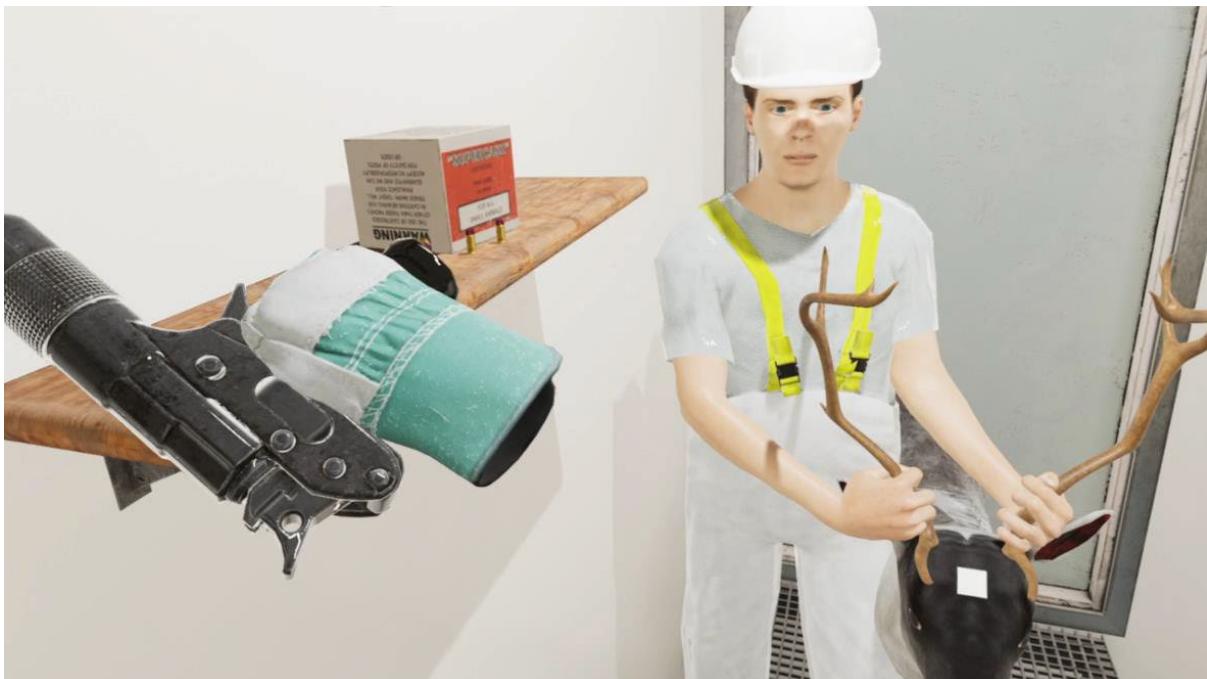
Vuostamužan gánneha deaddit stivrana B-boalu, mas rhapsa MENU du olgeš giehtaruohttasa ala. Lokte giehtaruohttasa ja geahča MENU sisdoaluid. Doppe sáhtát návigeret du háliidan hárjehussii dahje reseteret speallooidnosa álggahansadjái.

Sáhtát návigeret ja aktiveret MENU boaluid gurutgieda stivrana báhcáhagain. Čujut stivrana MENU:i ja coalkal báhcáhaga du háliidan sajis. (*Fuomáš, ahte dáid govaid UI-oidnosat sáhttet leat boarrásat, muhto stivranat doibmet seammá prinsíhpain.*)

Dohppe objeavttain gitta coalkálemiin olgeš strivrana báhcahaga. Fuomáš, ahte muhtin stivraniin leat mágga báhcahaga. Dábálaččat vuolit báhcahagain válldát gitta objeavttain, ja bajit báhcahagain sáhtát báhčit heakkahuhttinvearjuin. Juos báhcahagat leat dušše okta, heakkahuhttin dakhkojuvvo coalkalemiin seammá báhcahaga oðdasit albma heakkahuhttinsajis.

Jorggit oaivvi vai gávnat objeavttaid, dego heakkahuhttinvearjju dahje niibbi. Dáppe vuoððodoaimmat leatge rahppojuvvon, ja sáhtát dutkat VR-birrasa iehčanasat!

DÁBÁLAMOS ČUOLMMAT - GOS OACČUN VEAHKI?

“In dieđe mo stellet VR-biergasiid dihtorii.”

Veahkki: Go Virtuálanjuovahat doaibmá máŋggain sierra VR-biergasiiguin, juohke biergasis leat iežas prográmmat ja stellenrávvagat. Amma logat biergasa iežas stellenrávvagiid fuolalaččat, ja juos dat orrot hástaleaddjib, geahččal ohcat vástádusaid interneahta ohcammášeniin dahje ovdamearkka dihte YouTubes. YouTubes gávdno viidásit stellenveahkki sihkkarit juohke VR-biergasii.

“Mun lean stellen VR-lásaid albma láhkái, muhto go VR-njuovahat lea vuolgán johtui, lásain oidno dušše golbma luđenčuoggá dahje VR-lásaid iežaset UI-elemeanttai.”

Veahkki: Dásá abuha dávjá dat, ahte dahpat spealu (deatte boallobeavddis alt+F4 go speallu lea rabas) ja VR-biergasa iežas prográmma (ovdamearkka dihte Oculus-applikašuvnna). Dalle rabat VR-biergasa prográmma sihke VR-spealu oððasit. Sihkkarastte, ahte dus lea neahthaoktavuohta, vai heivehusat sáhttet beaividit vejolaš vuoddjiprográmmačuolmmaid ja VR-biergasiid oktavuoðaid.

Muhtumin olles dihtora oððasit rahpan dahje VR-biergasiid boððen ja oððasit laktin dihtorii sáhttá veahkehít, juos luđenbielká lea olles áigge lásaid oidnosiis.

“VR-njuovahat oidno lásain, muhto stivranat eai iđe oidnosiis vaikko mun lokten daid iežan ovdii.”

Veahkki: Dárkkis, ahte VR-stivraniin leat báhtterat sajis dahje dat leat luđejuvvon. Muitte maid dárkkistit, ahte buot dárbbashaš sensorat ja stivranat leat aktiivvalaččat (ruonán) VR-biergasiiddát prográmmas:

